

Chanoeka, Poerim, Pesach | Verschillen en overeenkomsten

Wanneer Mashiach zal komen zullen de feestdagen verdwijnen behalve Chanoeka en Poerim. Deze laatste twee zijn tot stand gekomen door eigen moeite net zoals de komst van Mashiach door onze eigen moeite werkelijkheid zal worden. Daarom zullen wij, zelfs na de verlossing, deze twee feesten blijven vieren.

Op Chanoeka vieren wij de overwinning van de Makkabeeën over de Syrisch-Griekse overheersers en Hellenisten.

Chanoeka begint op de 25e van de Joodse maand Kislew. Volgens de Meïri vieren wij Chanoeka niet op de dag van de overwinning zelf. De overwinning heeft namelijk plaatsgevonden één dag daarvoor, op de 24e Kislew. Wij vieren de dag waarop de Joden van de oorlog gerust hebben en de overwinning hebben mogen vieren.

Ook Poerim vieren wij niet op de dag van de overwinning, maar op de dag waarop de Joden mochten 'rusten van hun vijanden.' Pesach anderzijds vieren wij op de dag van de overwinning. De plaag van de eerstgeborenen gebeurde op 15 Nisan. Daardoor was Egypte verzwakt en kon het Joodse volk eindelijk vertrekken. Op 15 Nisan werd het Joodse volk bevrijd uit de Egyptische slavernij en op 15 Nisan vieren wij feest.

De reden dat wij in het geval van Chanoeka en Poerim de dag na de overwinning vieren terwijl wij in het geval van Pesach de dag van de overwinning zelf vieren heeft te maken met een verschil in de essentiële inhoud van de desbetreffende feestdagen. Met Chanoeka en Poerim hebben de Joden zelf actie moeten ondernemen o.a. door oorlog te voeren. Natuurlijk waren er ook wonderen, maar het Joodse volk heeft zelf moeite moeten doen. Het is niet echt mogelijk om op de laatste dag dat men nog oorlog voert en de overwinning tot stand brengt ook nog feest te vieren. Dit gebeurt pas de volgende dag.

Met Pesach ligt de zaak heel anders. Een oorlog heeft het Joodse volk niet hoeven te voeren. G-d heeft alles gedaan. Het was als het ware een cadeau van boven. De tiende plaag zorgde ervoor dat de Egyptenaren vrijwillig het Joodse volk lieten gaan. De Joden hoefden op de dag van de overwinning niets te doen en waren vrij om feest te vieren. Dit hebben zij gedaan door de avond voor hun vertrek een maaltijd met hun gezin thuis te nuttigen. Op het menu stonden het vlees van het Pesach offer en matses. Zij omgordden zich, trokken hun schoenen aan en hielden hun stok bij de hand, klaar voor vertrek. Op dat moment was de laatste plaag überhaupt nog niet begonnen maar het vieren wel.

Pesach was een openbaar wonder. In die zin is Pesach op een hoger niveau dan Chanoeka en Poerim. Toch kunnen wij ons afvragen of dit nu eigenlijk wel de bedoeling is. Als G-d dat wil kan hij op elke hoek van de straat een wonder laten gebeuren. Zelf maak ik dat niet dagelijks mee, en U, geachte lezer, waarschijnlijk ook niet. Daar is een goede reden voor. G-d wil namelijk dat we zelf moeite doen. Daarom heeft hij de wereld geschapen zoals die nu is. Het wemelt hier van de moeilijkheden, grote en kleine. Ziekte, dood en tragedie kunnen ons leven behoorlijk verzuren. Kleine moeilijkheden zoals gemiste bussen en verloren geld zijn onze dagelijkse kost. Toch proberen wij om over deze hindernissen heen te gaan. Soms lukt het ons om het positieve erin te zien en zelfs om deze ervaringen te gebruiken om verder te komen in het leven. Dit zou nooit het geval kunnen zijn als G-d onmiddellijk elke moeilijkheid d.m.v. een wonder zou oplossen. Een mens heeft ook veel meer voldoening in hetgeen hij zelf bewerkstelligt dan in hetgeen aan hem cadeau gegeven wordt. G-d in Zijn goedheid laat dus juist geen wonderen gebeuren, opdat wij zelf moeite zullen doen. Dan pas kunnen wij van ons eigen werk genieten en kan G-d ons belonen voor de moeite die wij gedaan hebben. In die zin hebben Chanoeka en Poerim een voordeel t.a.v. Pesach. Voor de overwinning van Chanoeka en Poerim hebben de Joden zelf moeite moeten doen. De Bevrijding van Pesach was een actie van G-d. Wanneer al het werk en de moeite dat G-d van ons verwacht voltooid zal zijn zal Mashiach kunnen komen. Hij zal een koning zijn die het hele Joodse volk zal bevrijden van welke heerschappij dan ook. Deze bevrijding zal zo groots gevierd worden dat alle andere feestdagen bijna ongemerkt voorbij zullen gaan. Alle feestdagen, behalve Chanoeka en Poerim. Deze laatste twee zijn tot stand gekomen door eigen moeite net zoals de komst van Mashiach dat zal zijn en dan zullen, zelfs na de verlossing, deze feesten prominent gevierd worden.

Moge dit onmiddellijk van een droom een realiteit worden!

Rabbijn Aryeh Leib Heintz